

DECIZIE

21 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,

judecător

judecători

Valentina Clevadi

Luiza Gafton, Galina Stratulat

Ion Druță, Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Roșca Aliona, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Roșca Aliona împotriva Întreprinderii Mixte Organizația de Microfinanțare „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată privind anularea ordinului de concediere, anularea înscrisului din carnetul de muncă, obligarea eliberării duplicatului carnetului de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, încasarea compensației bănești în locul restabilirii în funcție și prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2016, prin care s-a admis apelul declarat de Întreprinderea Mixtă Organizația de Microfinanțare „Microinvest”, s-a casat parțial hotărârea Judecătoriei Rîșcani din 23 mai 2016 și în partea castă s-a emis o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 08 decembrie 2015, Roșca Aliona s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎM OMF „Microinvest” SRL privind restabilirea în funcție și încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a indicat că, a activat în calitate de expert în credite la filiala Rîșcani a companiei ÎM OMF „Microinvest” SRL, începând activitatea conform ordinului nr.1 din 02.01.2012.

Menționează că, prin ordinul nr. 517 din 29.10.2015 a fost eliberată din funcție în baza art. 86 alin. (l) lit. g) și k) Codul muncii.

Anterior, la 16.10.2015, prin ordinul n. 482/p a fost suspendată din funcție în legătură cu inițierea unei anchete de serviciu.

La solicitările sale de a-i aduce la cunoștință motivele care au servit drept temei pentru inițierea anchetei de serviciu, persoanele împuternicite pentru efectuarea anchetei au refuzat să-i prezinte aceste materiale.

După mai multe solicitări i-a fost explicat că este bănuită de întocmirea unor acte false care au fost folosite de către cetățenii Neniță Zinaida și Cebotari Larisa pentru primirea unor credite, aceștia nedisponând de acest drept pe motiv că își desfășurau activitatea în afara Republicii Moldova. A încercat să explice că aceste persoane la momentul primirii împrumuturilor activau pe teritoriul Republicii Moldova și că acestea au fost acordate cu trei ani în urmă, însă argumentele ei nu au fost luate în considerare.

Susține că, nu a fost prezentată nici o probă care ar confirma faptul că la momentul acordării împrumutului cunoștea despre faptul că aceste persoane pe viitor își vor falimenta afacerea și vor fi nevoiți să plece în afara țării, precum și că prin acțiunile sale a cauzat întreprinderii careva prejudiciu.

Dânsa a recunoscut faptul că la ordinul inspectorului superior Casico Lucia, a primit de la aceste persoane bani pentru a achita datoriile lor pentru împrumutul acordat, întrucât în ultimul timp acestea, fiind plecate în afara țării, nu aveau altă posibilitate să stingă datoriile acumulate. Aceste acțiuni au fost întreprinse doar cu un singur scop, și anume, micșorarea datoriilor debitorilor față de bancă.

Explicațiile sale au fost totalmente ignorate, cu toate că în încheierea nr.1 prezentată de către persoanele împuternicite pentru efectuarea cercetărilor de serviciu, acestea au fost indicate. Acestor argumente le-a fost dată o interpretare greșită, tendențioasă, bazată pe presupuneri. Fapte care ar confirma că banii primiți de la clienți au fost folosiți neconform destinației sau nu ar fi fost achitați în contul stingerii datoriilor, nu au fost depistate. De asemenea, menționează că nu există nici o plângere în această privință din partea clienților băncii.

Consideră că ancheta de serviciu a fost efectuată în mod tendențios, având ca scop eliberarea ei din funcție.

În rezultatul presiunilor starea sănătății s-a înrăutățit și a fost nevoită să se trateze ambulator de la data de 16.10.2015 până la 20.11.2015, cu acordarea concediului medical.

La 28.10.2015 a fost informată telefonic să se prezinte la Oficiul central din mun. Chișinău, la care a explicat că, la moment se află în concediu medical și nu se poate prezenta în legătură cu starea sănătății, însă explicațiile date nu au avut efect și a fost impusă să se prezinte a doua zi la oficiul central.

Astfel, la 29.10.2015 a făcut cunoștință cu procesul-verbal de sancționare și cu ordinul de concediere.

A încercat să explice că nu este de acord cu încheierea comisiei care a efectuat cercetările de serviciu, deoarece nu i s-a adus la cunoștință nici un proces-verbal de sancționare disciplinară, nici concluzia comisiei și că la moment se află în concediu medical, iar o astfel de abordare a comisiei care a efectuat cercetările încalcă

drepturile sale constituționale, însă nimeni nu a dorit să o asculte, fiindu-i ordonat să părăsească oficiul.

Consideră că, administrația urma să-i prezinte procesul-verbal întocmit în privința sa și să-i ofere termen pentru al contesta în cazul în care nu este de acord și numai după expirarea acestui termen să poată fi eliberată din funcție.

În continuare relatează că, la eliberarea din funcție nu s-a ținut cont de alin. (2) al art. 86 din Codul muncii, care prevede că concedierea salariatului în timpul aflării lui în concediul medical nu se admite.

Prin urmare, conchide că, ÎM OMF „Microinvest” SRL nu dispunea de dreptul de a o elibera din funcție în perioada în care se afla în concediul medical, acest drept al ei fiind consfințit atât în Codul muncii, cât și în Constituția Republicii Moldova.

Afirmă că, inițial a depus o plângere la Inspekția de Stat a Muncii, care prin răspunsul din 13.11.2015 cu nr. R-1626/15 a confirmat faptul că, eliberarea din funcție în perioada concediului medical nu se admite, aceasta constituind o încălcare a prevederilor art. 86 alin. (2) din Codul muncii.

Luând în considerare aceste încălcări, a depus în adresa pârâtului cererea prealabilă prin care a solicitat restabilirea în funcție, însă cererea a fost ignorată.

A mai indicat reclamanta că, despre faptul aflării în concediu medical a anunțat atât conducerea filialei Rîșcani, cât și persoanele care au efectuat cercetările de serviciu însă, necătând la aceasta, s-a insistat să se prezinte în mod obligatoriu la bancă.

Relevă că, legislația nu prevede obligația de a anunța în scris administrația despre aflarea în concediu medical, iar certificatul de concediu medical se eliberează după primirea tratamentului preconizat. În afara de aceasta, certificatul de concediu medical este eliberat de către lucrătorii medicali pe o perioadă de timp determinată la fel de medici. Certificatul se deschide de la momentul adresării și doar după terminarea tratamentului acest certificat este închis, nefiind posibil de apreciat din timp perioada necesară pentru însănătoșirea pacientului.

Suplimentar indică că, peste o lună după aplicarea sancțiunii, i s-a comunicat că a fost absolvită de pedeapsă, primind toate premiile cuvenite.

Mai menționează că, pe parcursul anului 2015 au mai fost efectuat diferite controale, în rezultatul cărora în revista corporativă a ÎM OMF „Microinvest” SRL a fost publicat un articol sub denumirea „Agenți de 5 stele”, în care metoda sa de activitate în calitate de expert în credite, a fost recunoscută ca una progresistă, iar experiența acumulată a fost adusă la cunoștința tuturor angajaților băncii, fiind recunoscută ca un lucrător exemplar.

Solicită reclamanta, restabilirea în funcția de expert în credite la filiala Rîșcani a companiei ÎM OMF „Microinvest” SRL începând cu 29.10.2015, cu încasarea salariului pentru perioada lipsei forțate de la muncă.

Pe parcursul examinării pricinii reclamanta și-a modificat și concretizat cerințele, solicitând anularea ordinului nr. 517 din 29 octombrie 2015 emis de ÎM

OMF „Microinvest” SRL prin care a fost ilegal eliberată din funcția de expert în creditare în baza art. 86 alin. (1) lit. g) și k) Codul muncii; obligarea ÎM OMF „Microinvest” SRL să anuleze mențiunea din carnetul de muncă și anume „ordinul nr. 517 din 29 octombrie 2015. Concediată conform art. 86 alin. (1) lit. g) și k) din Codul muncii”; obligarea ÎM OMF „Microinvest” SRL să elibereze un duplicat al carnetului de muncă fără înscrierea „ordinul nr. 517 din 29 octombrie 2015. Concediată conform art. 86 alin. (1) lit. g) și k) din Codul muncii”; încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu pe perioada 29 octombrie 2015 până la data emiterii hotărârii judecătorești; încasarea compensației bănești în sumă de 10 salarii medii lunare în locul restabilirii în funcția deținută anterior eliberării; încasarea prejudiciului moral în mărime de 60 000 lei și cheltuielilor de judecată în sumă de 5000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani din 23 mai 2016 cererea de chemare s-a admis integral după cum urmează:

Ordinul nr. 517 P din 29.10.2015, emis de către directorul executiv al ÎM OMF „Microinvest” SRL, prin care expertul în creditare a filialei Rîșcani - Roșca Aliona a fost concediată în temeiul art. 86 alin. (1) lit. g) și k) Codul muncii, a fost anulat ca fiind ilegal.

A fost obligată ÎM OMF „Microinvest” SRL să anuleze mențiunea din carnetul de muncă al Alionei Roșca și anume: „ordinul nr. 571 P din data de 29 octombrie 2015. Concediată în temeiul art. 86 alin. (1) lit. g) și k) Codul muncii”.

A fost obligată ÎM OMF „Microinvest” SRL să-i elibereze Alionei Roșca un duplicat al carnetului de muncă fără înscrisul „ordinul nr. 517 P din data de 29 octombrie 2015. Concediată în temeiul art. 86 alin. (1) lit. g) și k) Codul muncii”.

S-a încasat din contul ÎM OMF „Microinvest” SRL în beneficiul Alionei Roșca suma de 53 013,82 lei, în calitate de salariu pentru absența forțată de la muncă pentru perioada 29 octombrie 2015 până la 23 mai 2016, suma de 23 503, 50 lei, ce constituie trei salarii medii lunare în calitate de compensație în locul restabilirii în funcție, prejudiciu moral pentru absența forțată de la muncă în sumă de 10 000 lei și suma de 5000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

S-a dispus executarea imediată a hotărârii în partea încasării unui salariu mediu lunar în sumă de 7834, 50 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, ÎM OMF „Microinvest” SRL a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2016 s-a admis apelul declarat de ÎM OMF „Microinvest” SRL, s-a casat parțial hotărârea Judecătoriei Rîșcani din 23 mai 2016 și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins pretenția Alionei Roșca privind obligarea ÎM OMF „Microinvest” SRL de a anula mențiunea din carnetul de muncă și de a elibera un duplicat al carnetului de muncă fără înscrisul „ordinul nr. 517 P din data de 29 octombrie 2015. Concediată în temeiul art. 86 alin. (1) lit. g) și k) Codul muncii”. S-a încasat de la ÎM OMF „Microinvest” SRL în beneficiul

Alionei Roșca plata pentru absența forțată de la muncă în mărime de 27 066 lei, compensația în locul restabilirii în funcție în sumă de 12 000 lei și prejudiciul moral în mărime de 4000 de lei. În partea încasării unui salariu mediu lunar în mărime de 4000 lei s-a dispus executarea imediată a hotărârii. În rest, hotărârea Judecătorei Rîșcani din 23 mai 2016, a fost menținută fără modificări.

La 13 februarie 2017, Roșca Aliona a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, cu încasarea cheltuielilor de asistență juridică pentru reprezentarea intereselor în instanța de apel în mărime de 5000 lei.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu decizia contestată, criticând-o pentru netemeinicie și ilegalitate, susținând în esență că, au fost aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii.

Susține că instanța de apel greșit a calculat mărimea salariului pentru absența forțată de la muncă, reieșind din salariul mediu lunar de 4000 lei, prevăzut în contractul individual de muncă.

În acest sens, indică recurenta că în timpul derulării raportului individual de muncă salariul a fost majorat și la materialele dosarului a fost prezentată informația din 31.12.2015, privind veniturile calculate și achitate în folosul persoanei fizice și impozitul pe venit reținut din aceste venituri, care confirmă incontestabil suma venitului îndreptat spre achitare pentru anul 2015 în mărime de 120 832 lei.

De asemenea, consideră neîntemeiată soluția instanței de apel de respingere a pretenției privind obligarea ÎM OMF „Microinvest” SRL de a anula mențiunea din carnetul de muncă și de a elibera un duplicat al carnetului de muncă pe motivul nerespectării procedurii prealabile, deoarece legislația muncii nu prevede expres o astfel de procedură.

Recurenta nu este de acord nici cu suma prejudiciului moral, deoarece contravine prevederilor art. 90 alin. (3) din Codul muncii, potrivit cărora mărimea prejudiciului moral nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

Referitor la termenul declarării recursului, Colegiul reține că, decizia integrală a instanței de apel, recurenta a recepționat-o conform avizului de recepție a scrisorii recomandate la 15.12.2016 (f.d.189). Astfel, recursul declarat la 13.02.2017 se consideră depus cu respectarea termenului prevăzut de art. 434 CPC.

La 05 mai 2017, ÎM OMF „Microinvest” SRL a depus referință la recurs, invocând lipsa temeiurilor de admitere a acestuia.

Verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depusă de intimat legalitatea hotărârii atacate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2016 în partea în care a fost casată hotărârea Judecătorei Rîșcani din 23 mai 2016 și în această parte a menține hotărârea primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din materialele dosarului s-a constatat că, prin ordinul ÎM OMF „Microinvest” SRL nr. 001P/2012 din 02.01.2012, Roșca Aliona a fost angajată în funcția de Agent în creditare în subdiviziunea Rîșcani, începând cu data 02.01.2012, cu salariul de funcție conform contractului individual de muncă nr. 01 din 02.01.2012.

Prin ordinul nr. 483P/2015 din 16 octombrie 2015, Roșca Aliona a fost suspendată din funcție pe durata anchetei de serviciu efectuate în baza art. 78 alin. (2) din Codul muncii.

Prin ordinul nr. 516P din 28 octombrie 2015 în legătură cu finisarea anchetei de serviciu s-a anulat ordinul nr. 483P/2015 din 16.10.2015 privind suspendarea contractului individual de muncă nr. 01 din 02.01.2012 încheiat între ÎM OMF „Microinvest” SRL și Roșca Aliona.

La 29 octombrie 2015, ÎM OMF „Microinvest” SRL a emis ordinul nr. 517P prin care a aplicat Alionei Roșca, expert în creditare a filialei Rîșcani a ÎM OMF „Microinvest” SRL, sancțiune disciplinară sub formă de concediere, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. g) și k) din Codul muncii.

În conformitate cu art. 206 alin. (1) lit. d) Codul muncii, pentru încălcarea disciplinei de muncă, angajatorul are dreptul să aplice față de salariat sancțiunea disciplinară concedierea (în temeiurile prevăzute la art.86 alin.(1) lit.g)-r)).

Conform art. 86 alin. (1) lit. g) și k) din Codul muncii, concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite pentru următoarele motive: încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, dacă anterior au fost aplicate sancțiuni disciplinare; comiterea de către salariatul care mînuiește nemijlocit valori bănești sau materiale a unor acțiuni culpabile dacă aceste acțiuni pot servi temei pentru pierderea încrederii angajatorului față de salariatul respectiv.

Conform alin. (2) al aceluiași articol, nu se admite concedierea salariatului în perioada aflării lui în concediu medical, în concediu de odihnă anual, în concediu de studii, în concediu de maternitate, în concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 3 ani, în concediu suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vîrstă de la 3 la 6 ani, în perioada îndeplinirii obligațiilor de stat sau obștești, precum și în perioada detașării, cu excepția cazurilor de lichidare a unității.

Așa cum reiese din materialele cauzei, recurenta Roșca Aliona în perioada 16 octombrie 2015 - 10 noiembrie 2015, 11 noiembrie 2015 - 20 noiembrie 2015 s-a aflat în concediu medical, fapt confirmat prin certificatele de concediu medical seria 01 nr. 1634506 eliberat de Instituția medico-sanitară publică „Centrul de Sănătate Rîșcani”.

Sub acest aspect, atât prima instanță, cât și instanța de apel corect au concluzionat că, angajatorul ÎM OMF „Microinvest” SRL nu a fost în drept să emită ordinul privind concedierea Alinei Roșca din funcția deținută în perioada aflării acesteia în concediu medical, or, acest fapt contravine prevederilor legale reglementate de legislația muncii.

Prin urmare, ordinul nr. 517 P din 29.10.2015, emis de către directorul executiv al ÎM OMF „Microinvest” SRL, prin care expertul în creditare a filialei Rîșcani - Roșca Aliona a fost concediată în temeiul art. 86 alin. (1) lit. g) și k) Codul muncii, corect a fost anulat ca fiind ilegal.

Pe de o altă parte, judecând apelul declarat de ÎM OMF „Microinvest” SRL, instanța de apel a ajuns la concluzia de a respinge pretenția Alionei Roșca privind obligarea ÎM OMF „Microinvest” SRL de a anula mențiunea din carnetul de muncă și de a elibera un duplicat al carnetului de muncă fără înscrisul „ordinul nr. 517 P din data de 29 octombrie 2015. Concediată în temeiul art. 86 alin. (1) lit. g) și k) Codul muncii”, indicând că, angajatul este în drept să solicite acest lucru angajatorului și numai în caz de refuz ar putea solicita instanței obligarea eliberării duplicatului carnetului de muncă în care să nu fie inclusă înscrierea privind concedierea.

O astfel de concluzie a instanței de apel, Colegiul o consideră greșită și în contradicție cu prevederile legale.

Astfel, în conformitate cu pct. 22 din Regulamentul privind completarea, păstrarea și evidența carnetului de muncă, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 1449 din 24 decembrie 2007, în cazul în care în carnetul de muncă s-a efectuat o înscriere despre eliberare sau transfer, care ulterior au fost recunoscute nevalabile, la solicitare, salariatului i se eliberează un duplicat al carnetului de muncă, în care nu se include această înscriere. În acest caz cheltuielile sunt suportate de unitate.

În acest sens, Colegiul conchide că, legislația muncii nu prevede expres necesitatea respectării procedurii prealabile de înaintare a cererii față de angajator cu privire la rectificarea înscrierilor din carnetul de muncă și eliberarea duplicatului ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, motiv din care hotărârea primei instanțe în această parte este legală și întemeiată.

Incorect instanța de apel a casat hotărârea primei instanțe și în partea încasării salariului pentru absența forțată de la muncă și a compensației în locul restabilirii în funcție, luând la bază salariul mediu lunar al recurente conform contractului individual de muncă, potrivit căruia salariul lunar constituie 3500 lei pentru primele cinci luni și în mărime de 4000 lei începând cu luna a șasea.

În conformitate cu art. 330 alin. (1) lit. b) Codul muncii, angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în caz de eliberare ilegală din serviciu.

Conform art. 90 alin. (2) lit. a) Codul muncii, repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în plata obligatorie a unei despăgubiri pentru

întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă.

Aliniatul (4) al aceluiași articol prevede că, în locul restabilirii la locul de muncă, părțile pot încheia o tranzacție de împăcare, iar în caz de litigiu – instanța de judecată poate încasa de la angajator, cu acordul salariatului, în beneficiul acestuia, o compensație suplimentară la sumele indicate la alin.(2) în mărime de cel puțin 3 salarii medii lunare ale salariatului.

Potrivit pct. 2 din hotărârea Guvernului privind aprobarea modului de calculare a salariului mediu nr. 426 din 26.04.2004, salariul mediu, se aplică la plata despăgubirii pentru perioada de absență forțată de la muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, iar potrivit pct. 3, în salariul mediu se includ sporurile și suplimentele la salariile, precum și alte plăți cu caracter compensatoriu, ce țin nemijlocit de lucru, prevăzute de legislație și contractele colective; plățile cu caracter stimulatoriu: premiile stabilite conform sistemului de retribuire a muncii în vigoare la întreprindere, inclusiv premiile plătite din beneficiu; premiile anuale, recompensele pentru rezultatele muncii în ansamblu pe an; sporurile procentuale lunare și indemnizațiile anuale pentru vechime în muncă; sporurile la salariu pentru performanță colectivă, înaltă competență profesională, înaltă eficiență în muncă și executarea unor lucrări de importanță deosebită sau în regim de urgență, intensitatea muncii etc. Totodată, premiile și recompensele menționate se includ în câștigul din luna pentru care au fost calculate conform actelor de decontare și, la determinarea salariului mediu pe 12 luni calendaristice, se iau în considerare în întregime sau în sumele care revin pentru fiecare lună în cazul perioadei de decontare de altă durată.

În contextul celor menționate, Colegiul reține că, la materialele cauzei a fost prezentată informația ÎM OMF „Microinvest” SRL din 31.12.2015 privind veniturile calculate și achitate în folosul persoanei fizice și privind impozitul pe venit din aceste venituri, din care rezultă că suma venitului îndreptat spre achitare Alionei Roșca pentru anul 2015 este de 120 832, 07 lei.

Respectiv, la încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și a compensației în locul restabilirii în funcție, prima instanță corect a luat în calcul salariul mediu conform informației sus-menționate, în care sunt incluse sporurile și suplimentele la salariu, precum și alte plăți prevăzute de legislație. Or, în contractul individual de muncă este specificat salariul lunar al angajatului și nu salariul mediu care este reglementat prin lege la plata despăgubirii pentru perioada de absență forțată de la muncă.

Cât privește concluzia instanței de apel referitoare la evaluarea prejudiciului moral la suma de 4000 de lei, Colegiul consideră că și în această parte hotărârea primei instanțe de încasare a prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei, urmează a fi menținută.

Așadar, repararea daunelor morale ține de demnitatea umană, iar pentru aceasta în cazul litigiilor de muncă art. 90 alin. (3) din Codul muncii, prevede că mărimea

reparării prejudiciului moral se determină de către instanța de judecată, ținându-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

Din perspectiva acestui text de lege rezultă că, valorile morale a căror lezare duc la acordarea de către instanțe a unor compensații bănești sunt evaluate în funcție de particularitățile fiecărui caz în parte și de importanta valorilor lezate. De asemenea, răspunderea angajatorului pentru prejudiciile morale poate fi angajată în cazul în care prestigiul, demnitatea, onoarea sau imaginea publică a angajatului au fost afectate în urma unei conduite ilicite sau abuzive.

Sub aspectul probator al cauzei s-a constatat că, recurenta Roșca Aliona a fost învinuită în comiterea unor acțiuni pretins a fi ilegale, iar în urma eliberării contrar legii din funcție a avut de suferit psihologic, fapt ce impune repararea prejudiciului moral în conformitate cu principiul echității, care corect a fost evaluat de către prima instanță la suma de 10 000 lei.

Or, prejudiciul moral acordat de către instanța de apel în sumă de 4000 lei nu corespunde nici prevederilor legale conform cărora mărimea reparării prejudiciului moral nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

Drept consecință, se constată că concluziile instanței de apel sunt greșite, iar soluția pronunțată neîntemeiată, reieșind din faptul aprecierii incorecte a probelor și interpretării eronate a prevederilor legii.

În felul acesta, Colegiul consideră că prima instanță, apreciind circumstanțele cauzei, corect a aplicat prevederile legale, emițând o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) și (1¹) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Potrivit mandatului eliberat la 28 aprilie 2016 și contractului de asistență juridică din aceeași dată, avocatul Guțu Tatiana a fost împuternicită să reprezinte interesele Alionei Roșca în toate instanțele de judecată.

La materialele dosarului au fost anexate ordinele de plată nr. 558771 din 28 aprilie 2016 și nr. 558782 din 27 iulie 2016, privind suportarea cheltuielilor pentru asistența juridică în mărime de 5000 lei pentru prima instanță și 5000 lei pentru instanța de apel.

Astfel, în partea încasării de către prima instanță și instanța de apel a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000 lei, instanța de recurs nu se va expune, deoarece, în această privință hotărârile nu au fost contestate.

Cât privește solicitarea recurantei de a încasa cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 5000 lei pentru reprezentare în instanța de apel, Colegiul reține că acestea nu sunt rezonabile ca mărime în coraport cu serviciile prestate, precum și soluția instanței de admitere parțială a acțiunii.

Pornind de la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru ca costurile și cheltuielile să fie incluse în suma acordată, trebuie să se stabilească dacă acestea au fost cu adevărat suportate, au fost necesare și că au o valoare rezonabilă (Nilsen și Johnsen împotriva Norvegiei [GC] nr. 23.118/93, paragraful 62, CEDO 1999-VIII).

În această privință Curtea se bazează pe elemente precum numărul de ore lucrate de avocat și tariful perceput de acesta pentru o oră de lucru (Amihalachioaie contra Moldovei), pe când la dosar asemenea date nu au fost prezentate.

Prin urmare, Colegiul consideră că suma de 2000 lei pentru asistența juridică în instanța de apel este una reală, necesară și rezonabilă pentru efectuarea actelor procesuale efectuate.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2016 în partea în care a fost casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani din 23 mai 2016 și în această parte a menține hotărârea primei instanțe, cu menținerea în rest a deciziei contestate.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Roșca Aliona.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Roșca Aliona împotriva Întreprinderii Mixte Organizația de Microfinanțare „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată privind anularea ordinului de concediere, anularea înscrisului din carnetul de muncă, obligarea eliberării duplicatului carnetului de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, încasarea compensației bănești în locul restabilirii în funcție și prejudiciului moral, în partea respingerii pretenției Alionei Roșca privind obligarea ÎM OMF „Microinvest” SRL de a anula mențiunea din carnetul de muncă și de a elibera un duplicat al carnetului de muncă fără înscrisul „Ordinul nr. 517 P din data de 29 octombrie 2015. Concediată în temeiul art. 86 alin. (1) lit. g) și k) Codul muncii”; încasării de la ÎM OMF „Microinvest” SRL în beneficiul Alionei Roșca a plății pentru absența forțată de la muncă în mărime de 27 066 lei, compensației în locul restabilirii în funcție în sumă de 12 000 lei și prejudiciului moral în mărime de 4000 de lei, și în această parte se menține hotărârea Judecătoriei Rîșcani din 23 mai 2016.

În rest, decizia Curții de Apel Bălți din 08 noiembrie 2016 și hotărârea Judecătoriei Rîșcani din 23 mai 2016, se mențin.

Se încasează din contul Întreprinderii Mixte Organizația de Microfinanțare „Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată în beneficiul Alionei Roșca cheltuielile de judecată cu titlu de asistență juridică pentru reprezentare în instanța de apel în sumă de 2000 (două mii) lei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător

Valentina Clevadi

judecători

Luiza Gafton

Galina Stratulat

Ion Druță

Dumitru Mardari